

Kdysi dávno – řekněme za středověku – od hradu ke hradu táhli ptáčníci či sokolníci a majetným pánům prodávali, odchovávali, cvičili vybrané parádní dravce. Jejich paničkám zase oku libé či pro ucho mile zpěvné opeřence nabízeli. A v posledních letech už je to tady opět! Vedle žraloků, aligátorů, exotických plazů, tygrů nebo medvědů jedinců si jiní, též dosti kvalitně zaopatření spoluobčané, pořizují dravé a vzácnější ptáky do voliéř u novodobých zámeckých objektů a dámy jejich možná pohledné pernatce do honosných klecí...

Poté, co jsme v minulých vydáních časopisu *Policista* popisovali kauzy Škeble, Kůrovec, Velepýtlák a Vltavíny pokračujeme tentokrát v ilustrování pestré ekologické kriminality žhavé současnosti přibližným případu z okolí Frýdku-Místku (a vzápětí vlastně z celé republiky).

Během roku 2004 obdrželi policisté z kriminálky Městského ředitelství Policie ČR v Ostravě informaci od partáků z České inspekce životního prostředí: Někjaký člověk nabízí přes internet volně k prodeji krkavce, krahujce, poštolky, kalouse a jiné sovy a jiné dravce – vesměs chráněné druhy živočichů. Pravděpodobně půjde o ilegální držení uvedených ptáků.

Nejspíš se jedná o páčání trestného činu Neoprávněného nakládání s chráněnými a volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami dle ustanovení paragrafu 181... a zřejmě i Pytláctví dle paragrafu 178...

K postihu tohoto druhu trestné činnosti je Česká republika vázána Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) č. 572/1992 Sb.

Kriminalisté se pustili po nabídnuté stopě a zjistili, že dodavatel ptactva – kupodivu přímo pod jménem uváděným v inzertních nabídkách – existuje. Že i zveřejněný mobilní telefon je funkční a používán. Že Jura Pohunek (jméno jsme pozměnili – pozn. red.), jedenadvacetiletý mladý muž, bydlí v obci s jedním kruhovým objezdem a dvěma ulicemi. Kde je odevšud jen skok do krásné přírody.

Čtvrt roku policejní komisaři ve spolupráci s inspektory životního prostředí monitorovali kompletní dění kolem svérázného podnikatele.

Trpělivé terénní prověřování ukázalo jinocha občas i v sympatickém světle. Když ho kumpáni lákali za zábavou, na pivo do

Krkavec velký (*Corvus corax*)

hospody, vymlouval se, že to nepřipadá v úvahu: Je zima, mrzne a on musí dojít do lesa zvířítka zakrmit – probrodit se půlmetrovou vrstvou sněhu s pěkným nákladem krmení na zádech dva kilometry ke krmelci.

Syn myslivce (ostatně v jeho dědině jsou skoro všichni v nějakých vazbách na myslivost) má ptactvo za koníčka. Je to něco jako životní láska. Od malička se o ptáky zajímal, staral se o ptáčata, která mu někdo – opuštěná, poraněná – přinesl. Pak vybral první mládě z hnízda, úspěšně je odchovával a ještě úspěšněji poslal dál.

Přilepšil si třeba o dva tisíce korun za dravce!

S jídlem postupně rostla chuť. Jurášek zjišťoval ceny, možnosti, zájem kupujících. A měl kolem sebe širokou rodinu, řadu kamarádů a známostí. Z nich vytvářel speciální síť, organizovaný tým užitečných lidí, akční strukturu informátorů, kteří mu hlásili, kde se co objevilo (sova, dravec, vše zajímavé), kde by se co dalo uplatnit.

Všichni o něm navíc věděli, jak a v čem se vyzná – stran ptactva, ale třeba i mezi členy klubu sokolníků – a koho by mohl potřebovat, zaměstnat, odměňovat.

Příkladně jestřáb je úžasný pták. Vybrá si zdravý mohutný strom, většinou smrk, na něm hnízdí ve výškách třicet čtyřicet metrů. Vydrápat se za ním? Zkuste si to! Jura najímal kamarádíčky, z nichž některý provozoval volné horolezení, ale i stromolezení,

jiný opravoval střechy a ve větších výškách byl ve vlastním živlu. Mistři si – jako nájemní lezci – nadšeně pobouřili adrenalin, potrénovali na lesních velikánech a ještě jim mladý šéf „společnosti“ vyplatil za každé navštívené hnízdo dvě tři stovky kalorného!

• • •

Vyšetřovatelé shrnuli poznatky a soudce jim hned na půl roku povolil využití dostupné operativní techniky.

Kalous ušatý (Asio otus)

Pavouk odhalovaných Pohunkových aktivit – „spolupracovníků“ a odběratelů opeřeného zboží – se utěšeně rozrůstal. Mladý pán se totiž nijak nemaskoval, činil se značně naivně a jako malá rybka. Navádl policii postupně k větším šejdřům se vzácnějšími druhy ptactva i k rybám na tomto poli opravdu velkým.

S přibývajícím časem se na policejních přehledech a schemech začaly objevovat kontakty do Prahy, do jihočeských končin, na jižní Moravu, do brněnského okolí. Přicházely signály o pašování dravců z Polska, o jejich nelegálních oboustranných cestách do Belgie a Španělska, přes České Budějovice do Rakouska.

Tohle stojí za podrobnější zmínku: Jihočech převážel vybrané opeřence k rakouským sousedům, tam bylo možné ptáka legalizovat (benevolentnější úřady nahlášenému nalezenci – nešťastnému, postiženému – vystavily oficiální dokumenty) a jeho majitel s ním pak mohl v klidu přejít hranici ČR a krasavce výhodně, zcela košer prodat.

Vášnivý muž v zelené kamizolce nedělal jenom do dravců. Choval vietnamská prasátka, zajímal se o chov zajíců a chystal se jej rozjet ve velkém. Navštěvoval různé honitby, jezdil po honech i ve vzdálenějších okresech. Neustále rozvíjel vhodný adresář.

• • •

Kriminalisté z ostravského II. odboru SKPV tušili mimořádnou akci – s výjimečným rozsahem podezřelých – a přizvali k součinnosti tehdejší specialisty na kriminalitu proti přírodě, vůči životnímu prostředí z Policejního prezidia. „Pražská“ metodická pomoc, rady, jak pracovat s argumenty, jak utřídit sesbíraná fakta ve spisovém materiálu pro soud, měly velikou váhu.

Moták (Pochop)

Jestřáb lesní (Accipiter gentilis)

Po roce a půl soustředěné pátrací práce předali operativci případ nadřízené složce k finální realizaci.

Výsledek byl kromobyčejný, ne-li famózní: 12 hlavních obviněných, k nim další tučet podezřelých ptáčníků, chovatelů jednotlivých ptáků! Z celé republiky. Řada otevřených dalších záležitostí (při domovní prohlídce u Pohunkových se našel nejen juniorův diář se značně podrobnými zápisky o „kontraktech“, ale také nějaké stonky marihuany...).

Vy výtčtu jednotlivých hráčů naskočil ke konci vyšetřování Pražák, který se oháněl spojením do Německa. Pro dravce, stejně jako namátkou jmenované černé čápy, nabízel neomezený odběr.

Pohunek již vlastnil nové auto, vozil do hlavního města krkavce, hledal cestu k jejich slovenskému zdroji, kasíroval dvě tisícovky od kusu, dodával do metropole i deset jedinců během jednoho vyletu.

Předtím používal k transportu poštu, České dráhy, kurýra. Uměl obstarat jestřáby, ostříže, složitěji sháněl třeba motáky pochopy.

• • •

Příslušný spis obsahuje mnohé perličky.

V lokalitách kolem bydliště Velkého Jury se hojně vyskytoval tažný pták brkoslav severní. Šéfovi lidé posbírali po známých, kde se jenom dalo, odchytové koše. Žravý ptáček s krátkým trávicím traktem potřebuje žrát skoro pořád, takže se dá poměrně snadno odchytit. Ptačí lapkové jich vbrzku nashromáždili na padesát. Kdesi od Prahy měli kupce (ochotného platit dvě až tři stovky od každého zobáčku) a při cestě autem jim polovina ptáčátek posla. Nekrmili je!

Jistý veterinární doktor nakupoval v červnu 2005 od Pohunka tři kalouse ušaté za tři tisíce a dvanáct motáků pochopů za jedenadvacet tisíc korun.

V srpnu vybral junák Jura pět ostřížů lesních z hnízd v lesním porostu těšínských Beskyd. Jedná se o ptačí exempláře druhu přímo ohroženého vyhubením. Ostravští policisté je ovšem zachránili!

Jiný vydařený pachatel v porostech okresu Frýdek-Místek tipoval pro „nadřízeného bosa“ hnízda chráněných, ohrožených ptáků (ostříže lesního, kalouse ušatého, sovy pálené, puštíka obecného, jestřába lesního, motáka pochopa, krahujce obecného, luňáka rodu *Milvus*) a následně u nich vybíral mláďata...

Ze Slovenska snad kdosi dodal na český trh i orla skalního...

• • •

Záležitost je v jejím řetězení a v rozsáhlých souvislostech dosud v běhu.

Původním obviněným hrozily u příslušného okresního soudu až tři roky odnětí svobody, zákazy činnosti, podmínky nebo peněžité tresty...

**Volně dle vyprávění
policejního komisaře
por. Bc. Richarda DVORNÍKA
zaznamenal Jaroslav KOPIC**

Ilustrace atlas ptáků

Kresba Petr HEROUT